

## Beheerwerken in Altenbroek

In natuurreservaat Altenbroek heeft de beheerploeg weer heel wat werk verzet: het raster voor de begrazingsblokken werd gecontroleerd, oude hagen een stuk ingekort, struwelen langs het vorig jaar aangekochte bos (bij Kattenroth) en langs de Voer (tussen Meulenberg en de Ketten) – waar Natuurpunt ook enkele hectaren heeft kunnen aankopen – gekapt en bijna alle poelen werden met hout omheind (het bleek namelijk dat palen met prikkeldraad de koeien niet tegenhouden om bij het water te geraken). Medewerkers van de Boomgaardenstichting zorgden voor snoei- en ander onderhoudswerk in de boomgaarden van Altenbroek.

Een gespecialiseerd bedrijf kwam de populieren langs de Molenweg (die indertijd van Noorbeek naar de watermolen in de Meulenberg liep) kappen. Ze waren bijna allemaal ziek of al helemaal dood en bij hevige wind konden vallende takken een bedreiging vormen voor wandelaars. Het is spijtig dat ze moesten verdwijnen want de rij populieren, hoog op de helling en vol met maretakken, vormden een opvallend landschapselement.

*Gabriël Erens*



---

## Guillaume Valleje: oorlogsheld stierf honderd jaar geleden

Onlangs kreeg ik een mailtje van Marcel-Marie Vincent uit Herstal. Hij had ontdekt dat honderd jaar geleden een bijzonder man uit Villers l'Évêque (nu een deelgemeente van Awans) in 's-Gravenvoeren de dood had gevonden.

Guillaume Valleje hielp van kort na het begin van de oorlog als 'passeur' honderden jongemannen de grens met Nederland over. In maart 1915 werd hij gearresteerd en overgebracht naar een kamp in Duitsland. Na herhaalde ontsnappingspogingen wist hij Nederland te bereiken. In Maastricht werd hij gerecruteerd door de Franse inlichtingendienst. Onder een valse naam keerde hij naar België terug en zette daar een spionagenetwerk op. Hij werd opnieuw gearresteerd, maar slaagde er nogmaals in te ontsnappen. Op 8 april 1918 werd hij aan de draad geëlektrocuteerd en in 's-Gravenvoeren begraven.

Ik moest dhr. Vincent helaas meedelen dat zijn graf niet meer bestaat. Toen het kerkhof nog vlak bij de kerk lag is er een kruis geplaatst op het graf van dertien personen die aan de draad het leven hadden verloren: een Fransman (van wie het lichaam in 1921 terug naar Frankrijk werd gebracht), zeven Belgen en vijf Russen. In de jaren '30 werden hun stoffelijke resten overgebracht naar de nieuwe (huidige) begraafplaats. Volgens wat Elza Vandenabeele zich herinnert uit de verhalen van oude Voerenaars kwamen ze daar terecht in de hoek links bovenaan. Maar een verwijzing naar de oorlogsslachtoffers is daar niet meer te vinden. Dhr. Vincent drukte de hoop uit dat dat wel zou gebeuren en nam zelfs contact op met het gemeentebe-

stuur van Awans om daar het initiatief voor te nemen. Hij hoopt ook dat de gemeente ooit een straat naar Valleje zal vernoemen.

Of misschien wil Voeren wel in het vermelde hoekje van de begraafplaats op de een of andere manier iets doen om de oorlogsslachtoffers te gedenken? Dat zou bijvoorbeeld kunnen door in te pikken op het initiatief van de Nederlandse stichting Verhalis. Die wil het tracé dat de 'dodendraad' indertijd volgde markeren met witte crocussen (die verwijzen naar de porseleinen isolatoren waarop de draad was bevestigd). Crocussen langs het hele tracé is wellicht wat te hoog gegrepen, maar ze planten op enkele markante plekken is misschien wel haalbaar.

*Rik Palmans*

